

Oredownik jest pismem redagowanym przez domorożych to jest przez lud dla ludu, nie rości sobie żadnych praw być fachowem czyli zawodowem; jest pismem o charakterze familjarym.

Oredownik jest pismem dla prostaków, pragnie pobudzić i zachęcić lud do czytania; starając się być niejako elementarzem, pragnąc zastosować się do pojęć i sposobu myślenia chłopskiego rozumu.

Oredownik, na okolicę zamieszkałą przez 750-800 rodzin — z których tylu nie zna sztuki czytania — nie może przynieść zysku; ale pragnie dać choć odrobinę oświaty, licząc na podparcie jej miłośników.

„Radosna nowina“

Czytamy Nr. 31 „Głosu Polskiego“ że: „Dom Polski“ w tych dniach ostatecznie już otrzyma osobę prawną (personeria juridica). Z tą chwilą będziemy mogli nareszcie rozpocząć szerszą działalność“.

„Również po otrzymaniu osoby prawnej przez tow. „Dom Polski“ wszystkie nieruchomości społeczne nieposiadające dotychczas prawych właścicieli jako to posiadłość „Tow. Pol.“ w Berisso (dom i plac), Schronisko dla Emigrantów w Bs. As. oraz wszystkie place, domki itp. w Misiones mogą przejść formalnie na własność „Dom Polski“.

„Krok naprzód“

Zaś w Nrze. 32 donosi że: „Tow. „Dom Polski“ otrzymało nareszcie osobę prawną. Zdobyliśmy więc podstawę prawną do dalszej działalności, mamy już instytucję społeczną mającą prawo społeczności, mogącą posiadać na własne imię nieruchomości w całej Republice.

Nowinę tą powinno

Spółceństwo polskie w Misiones

A szczególnie wszelkie związki i stowarzyszenia powitać z radością.

Ktokolwiek miał sposobność stać bliżej tej sprawy, będzie wiedział o znaczeniu „personeria juridica“ i jakiej czujności i pilności wymaga ona ze strony Zarządu, tak wielkiej, że w Misiones mało znalazłoby się na tyle zdolnych ludzi, którzyby potrafili towarzystwem, posiadającym Osobę Prawną kierować.

Jednym z wielkich braków jest trudność znalezienia odpowiednich ludzi na sekretarzy. Kronikę to jeszcze niejednym by napisał, ale protokoły w odpowiedniej formie i urzędowym językiem, prawie niema. Znalazłby się jeden lub drugi, ale który na tem stanowisku lat kilkanaście wytrwa? Musiałby znieść nieustanną i nikczemną krytykę, lub co chwilę odstępować od pracy społecznej, aby krytykacze mogli się uspokoić.

Większa część naszych towarzystw niema nawet kroniki — nie mówiąc już o protokołach — a trzeba wiedzieć że tow. z Osobą Prawną musi mieć w każdej chwili książki gotowe do rewizji, przez inspekcję jeneralną sądownictwa.

Drugą i niemłą trudnością dla kolonistów w Misiones jest, że żadne tow. z Osobą Prawną nie może urządzać zebrań urzędowych w niedziele, „25 de Mayo“ i 9 de Julio. Wszelkie zebrania i uchwały w te dni urządzone i powzięte rząd uważa za nieważne.

Rodakom w Bs. As. urządzenie zebrań którego bądź wieczora jest łatwym — choćby 5, 10 a nawet 100 km. od miejsca zebrań mieszkał, — bo ma co 5 lub

10 minut do dyspozycji tranwaj lub kolej którą może dojechać; łatwiej więc im jest się zebrać.

Czy nasi koloniści tak wygodę i sposobność mają?

W niedziele zaledwie ma czas z domu wyjechać, a musi się z tem liczyć że i koń po całotygodniowej pracy musi odpocząć. Dlatego zebrań z wielką trudnością odbywać się mogą, tembardziej, że wielu z członków uczęszczanie na zebrania nie uważa za konieczne, raczej za rozrywkę, przezco tyle towarzystw naszych upadło. A według dekretu rządowego, każde tow. z Osobą Prawną jeśli przez dwa perjody zebrań nie urządziło **traci prawo istnienia.**

Takich dekretów rządowych, które nad towarzystwem z Osobą Prawną wiszą jak miecz Damoklesa, jest prawie 100.

Aby towarzystwo z O. P. pomimo czujności i pilności Zarządu w wykonywaniu obowiązków według przepisów nie zbladziło, musi mieć częste porady prawników, dlatego „Głos Polski“ słusznie powiada że:

„Ten pierwszy krok naprzód w naszym życiu organizacyjnym zawdzięczamy staraniom i pracy p. p. dr. Mazurkiewicza.

„Teraz mamy możność podzielić się z czytelnikami nową pomyślną wiadomością.

„Otoż zbliża się ku końcowi

Budowa schroniska

a właściwie domu noclegowego dla emigrantów. Powstanie swoje zawdzięcza schronisko głównie swemu inicjatorowi i niezmiernie dla tego celu pracownikowi p. Bonisławowi Langerowi, kierownikowi konsulatu i poparciu p. Pościa.

Cały koszt budowy oprócz placu, ofiarowanego przez Ludwika i Katarzynę Mrozów, wyniesie około 9.000 pesów, którą to sumę komitet ma już zapewnioną. Urządzenie wewnętrzne (tóżka etc.) kosztować będzie jeszcze około 4.000 pesów, którą to sumę komitet ma nadzieję pokryć z ofiarności kolonji polskiej. Po wykończeniu schroniska będzie mogło znaleźć w nim pomieszczenie około 60 osób“.

„Schronisko mieści się przy ulicy Quirno 928. Dzięki więc pracy i inicjatywie p. Langer'a wkrótce będziemy mieć pierwszą społeczną nieruchomość polską w Bs. As. Reszta od Was zależy Rodacy i od Waszej ofiarności“.

Co tyczy budowy schroniska, dowiadujemy się z gazet Krajowych, że Urząd Emigracyjny odrazu przystąpił do budowy trzech domów polskich.

„Otoż co pisze „Gazeta Kołomyjska“:

„Opieka nad wychodźcami“

Wielokrotnie poruszano w prasie zaniebanie względem polskich wychodźców, którzy wystawieni byli na różne nadużycia w czasie swej podróży, a pozostawiali często bez opieki w najtrudniejszych chwilach po przybyciu na miejsce. Obecnie mają stosunki te ulec zmianie na lepsze“.

„Oto Urząd Emigracyjny, to jest najwyższa władza państwowa polska w zakresie opieki nad wychodźstwem, uczynił ostatnimi czasy kilka ważnych kroków w tej mierze“.

„Przedewszystkiem zaangażowano trzech stałych kontrolerów okrętowych, którzy towarzyszyć będą wychodźcom w czasie podróży, udzielając wszelkich wskazówek i pomocy. Dotychczas korzystał U. E. tylko z konwojentów doraźnych, to jednak okazało się zgoła niewystarczającym“.

„Dalej postanowił U. E. zainicjować urządzenie niewielkich, ale dobrze dobranych biblioteczek polskich na wszystkich statkach, które przewożą emigrantów polskich“.

„Wreszcie U. E. przystępuje do stworzenia w szeregu portów zamorskich, dokąd ludność polska emigruje najliczniej obecnie, Polskich Domów, gdzie wychodźcy znajdą w najtrudniejszych pierwszych chwilach po przybyciu dach nad głową, pomoc informacyjną i opiekę. Narazie Domy Polskie projektowane są w Rio de Janeiro, w Buenos Aires i Quebec (Kanada)“.

Bogu dzięki! Nasz Kraj się dźwiga i tem daje możność T. E. większą opieką otoczyć naszą emigrację

F. Missler G. m. b. H.

Reprezentante O. Henze Bremen

Buenos Aires

San Martin 666

Znana Polakom od dziesiątek lat Firma moja poleca swe usługi w zakresie.

Kart okrętowych do i z Polski, po cenach przystępnych.

Przesyłki pieniężne do Polski, w dolarach Północnej Ameryki, wykonuje szybko i pewnie do samego domu odbiorcy.

Wiadomości z Polski

2 nowe poselstwa i 17 nowych konsulatów polskich zagranicą.

Jak donoszą z Warszawy, budżet na rok 1928/29 przewiduje znaczną zwyżkę wydatków ministerstwa Spraw Zagranicznych. Wydatki te tłómacz się powiększeniem liczby przedstawicielstw zagranicznych, a mianowicie powstać mają nowe poselstwa w Kairze i w Chinach; prócz tego ministerstwo Spraw Zagranicznych zamierza urządzić 17 nowych konsulatów w różnych państwach europejskich. (o Posadas, jak zwykle, zapomniano przyp. zecera.)

Porwanie dwóch polaków.

Z Wilna donoszą, że straż graniczna litewska uprowadziła 2 Polaków będących w pobliżu granicy we wsi Puhajnie. Patrol spostrzegł uprowadzenie jednak już za późno i po przeprowadzeniu badań okazało się, iż uprowadzono okręgowego dyr. robót publicznych Jabłońskiego i zarządcę Piotrowskiego. Władze polskie przedsięwzięły kroki celem wydostania uprowadzonych.

Zlikwidowanie niebezpiecznej szajki szpiegowskiej

W sprawie wykrytej na terenie Małopolski Wschodniej afery szpiegowskiej dokonano szeregu aresztowań w całym województwie, jak również i w okolicach Lwowa. W ręce policji wpadł olbrzymi materiał dowodowy, świadczący o pięcioletniej sieci szpiegowskiej, rozsiadłej po całej Małopolsce.

Wśród aresztowanych znajduje się powien podpułkownik, czynnie zamieszany w akcję antypaństwową, aresztowano również szereg żołnierzy.

Na widok zbliżającej się policji jeden ze szpiegów pótkał wszystkie papiery, które posiadał przy sobie.

Nagła śmierć wojewody w Kielcach

17 sierpnia br. zmarł nagle wojewoda kielecki Manteuffel. Śp. Ignacy Manteuffel urodził się w r. 1885 na Inflantach Polskich. Studja prawne odbył w Dorpacie, poczem pracuje w przemyśle wagonowym oraz w Banku Rosyjsko-Azjatyckim. Po przyjeździe do Polski śp. Manteuffel pełnił stanowiska w Ministerstwach: Zdrowia Publicznego, Pracy i Opieki Społ. i Spraw Wewnętrznych. W r. 1925 mianowany wojewodą kieleckim, wyróżnił się wielkim talentem organizacyjnym i inicjatywą, i zaskarbił sobie powszechny szacunek.

Kula piorunu wielkości pomarańczy w Zakopanem

Podczas ostatniej burzy t. zw. piorun kulisty wędrował w promieniu półtora kilometra od miejsca uderzenia. W elektrowni miejskiej widziano ognistą kulę pioruna, który spalił elektromierze wysokiego napięcia, wszystkie żarówki na ulicach, trzy lampy łukowe i t. d. Kula była wielkości dużej pomarańczy. Sunęła ona w powietrzu z dość małą szybkością. Natrafwszy na muszlę wodociągową eksplodowała z hukiem jak granat, rozpadając się na drobne części.

Straszny skutek piorunu.

Okropny wypadek zdarzył się w okolicy miasta Chrzanowa w województwie

Krakowskiem. Odbywały się tam kilkunajdniowe ćwiczenia wojenne. Wtem 9 sierpnia nadejściem gwałtowna burza z piorunami. Droga wiodącą do lasu szedł właśnie batalion 16-go pułku piechoty z Tarnowa. W chwili gdy batalion zagłębił się w las, uderzyło prawie jednocześnie kilka piorunów: jeden z nich trzasł w pierwsze szeregi żołnierzy i odrazu kilku dziesięciu powalił na ziemię. Reszta żołnierzy, cisnąwszy karabiny, rzuciła się w las. Po chwili jednak, ochłonawszy z przerażenia, pośpieszono na ratunek porażonym. Było ich 45-ciu. Odrzucono od nich karabiny, zdjęto z głów helmy i lekarz pułkowy zastosował wskazany w takich razach ratunek. Obok lekarza krzątał się dzielnie sierżant Janusz, podoficer oddziału lekarskiego. Wkrótce przybyło jeszcze trzech lekarzy niewojskowych z Chrzanowa. Pomocy z Krakowa niemożna było wezwać, gdyż burza uszkodziła wszystkie telefony. Piętnastu ciężko porażonych od-

wieziono do pułkowej izby chorob; pozostałych wysłano koleją do Krakowa, i umieszczono w szpitalu wojskowym.

Generał Zagórski „uwolniony“

Od kilku dni wszystkie gazety z Polski opisują tajemnicze zniknięcie generała Zagórskiego, byłego szefa brytyjskiej przybyłości rządami „sanacji moralnej“ Marszałka Piłsudskiego. Rzecz cała przedstawia się następująco: bezpośrednio po zamachu majowym w ub. roku, Marsz. Piłsudski aresztował i wsadził do więzienia na Antokolu w Wilnie trzech generałów, którzy nie złamali przysięgi złożonej na konstytucję i wiernie stali po stronie rządu prez. Wojciechowskiego. Zrobiono akt oskarżenia, zarzucający wspom. generałom, a to Rozwadowskiemu, Jaźwińskiemu i Zagórskiemu, różne nadużycia w gospodarce wojskowej na szkodę skarbu Państwa.

Sprawę przekazano prokuraturze wojskowej, która pomimo nacisku z „góry“
Dokonczenie na stronie 3-iej

Polacy w Ameryce — Bacznosc!

Nie zapominajcie o owaszych starych rodzicach, zonach, dzieciach i krewnych, którzy zostali w starym Kraju

Dopomóżcie im!

To co wy im, nie ukrzywdzając siebie posłacie, dla nich będzie wielką pomocą, zawsze wdzięczni wam będą. Okrutna zima się zbliża. . . .

Prędko i tanio

BANCO HOLANDES

de la AMERICA del SUD

z kapitałem i rezerwami: \$ 18 980.000. —

Centrala: Btme. Mitre 300 — Agencja Nr. 1: Corrientes 1900
Buenos Aires

Za pośrednictwem swego korespondenta w POWSZECHNYM BANKU KREDYTOWYM S. A. w WARSZAWIE wypłaca nawet w NAJMNIEJSZYCH MIEJSCOWOŚCIACH, bez żadnego potrącenia w Dolarach Amerykańskich po najwyższym kursie, a na dowód że wysłane pieniądze doszły do rąk adresata, otrzymacie poświadczenie podpisane przez tegoż!

Nowy system „RAPID“

W 7 dniach pieniądze znajdują się w rękach adresata i bierzemy tylko \$7 za koszta telegramu.

\$ 5.- miesięcznie po 5 latach dadzą \$ 345.95

JAK PIĘKNIE! A JAK PRZYJDZIE?

Oszczędzajcie, bo OSZCZĘDNOŚĆ jest podstawą do prawdziwego POSTĘPU. PŁACIMY w kasie Oszczędności 50/0 rocznie procentu, obliczanych KWARTALNIE, z prawem odebrania pieniędzy i procentów każdej chwili

Bank Holenderski jest pierwszorzędnym bankiem dla Polaków.

! Rolnicy polscy!

Kolonja „Juan Pablo Palacios“ jest najlepszą w Misiones; ziemie dziewicze, lesiste, z portami nad rzeką Parana.

Droga prosta z Posadas 3 godzin jazdy, graniczy z kolonją Korpus amieszkałą już przez Polaków.

Tytuły własności bez żadnych warunków wydaje się po zapłaceniu 60% gotówką, a resztę na wypłaty.

Cena: 100 i 150 pesy za hektar
Rządajcie dat i planów od

Juan Pablo Palacios

Calle Maipú 231

Buenos Aires

Wiadomości z Polski

Dokończenie ze strony 2-iej

oskarżonym niczego dotąd nie udowodniła. Na liczne odezwy w prasie, głosy społeczeństwa i interwencję dyplomatów zagranicznych, wypuszczono po 16 miesięcznym skandalicznym więzieniu gen. Broni Rozwadowskiego, zasłużonego obrońcę Lwowa.

Przed 3 tygodniami gazety z kraju doniosły, że do więzienia na Antokolu w Wilnie zgłosiło się 2 oficerów po siedzącego tam jeszcze gen. Zagórskiego. Oficerowie ci mieli rozkaz Marsz. Piłsudskiego, w myśl którego generał miał zameldować się do raportu w Warszawie.

Opuścił więc po 16 miesiącach więzienie i w towarzystwie wspomn. eskorty wyjechał do Warszawy. Tu zaczyna się tajemnica. Gen. Zagórski zginął bez śladu, jak kamień w wodzie. Ciekawe jest to, że ministerstwo Spraw Wojskowych zaprzeczyło wydaniu rozkazu do uwolnienia generała.

Sprawa ta narobiła wrzawy w gazetach i zaniepokoiła opinię publiczną. Powtarzamy spostrzeżenia i domysły podawane przez pisma z kraju. Są ludzie, którzy gen. Zagórskiego widzieli w Warszawie, inni w Laskowicach na Pomorzu, inni znowu twierdzą, że Zagórski znajduje się już w drodze do Brazylii.

Rząd podobno prowadzi śledztwo, ale w ścisłej tajemnicy, a gazety, które zbyt śmiało występują rewelacjami - kufiskuje. Chodzą wersje, że gen. Zagórski wioził w podręcznej walizce swoje pamiętniki napisane we więzieniu, które zamierzał ogłosić po przybyciu do Warszawy. Pamiętniki te dla pewnych osobistości obecnego rządu miały być kompromitujące. Waliza, na żądanie eskorty generała, oddana do bagażu kol., - zginęła również.

Sprawa ta otoczona jest grubą tajemnicą, a społeczeństwo Polskie z niecierpliwością oczekuje jej wyniku.

Zakłady Forda na Woli

Ford zdecydował się na budowę na Woli pod Warszawą dużych warsztatów, które będą montować z poszczególnych przywożonych do Polski części samochodu jego firmy.

Warsztaty te zatrudnią będą początkowo około 100 robotników. Pierwszą ich czynnością będzie zmontowanie około 300 samochodów, celem zaspokojenia rynku.

Listonosz który topił korespondencje w rzece.

W Tomaszowie Mazowieckim listonosz niej. Szostakowski, zawodowy leń, zamiast doręczać korespondencje adresatom, rzucał je do rzeki Wolbórki. Zdarzyło się, że jeden z kąpiących się wyłowił ową korespondencję i zawiadomił o tem urząd pocztowy, a tenże oddał sprawę prokuraturze.

Ile ludzi umiera w Warszawie wskutek nieszczęśliwych wypadków

W Warszawie umiera przeciętnie rocznie 738 osób śmiertelnie poturbowanych przez samochody, dorożki, tramwaje i inne rodzaje pojazdów. Auta uśmiercają rocznie 388 osób, dorożki 192, tramwaje 111.

Pogrom więc, jaki szerzą automobile, tramwaje, równa się statystycznie tym samym pogromom, jakie w Warszawie, szerzy płonica, tyfus plamisty, dyfterja, czerwonka i odra, które razem wzięwszy pochłaniają przeciętnie 860 osób rocznie.

Proszę rozważyć korzyści

Jakie się osiąga składając swe oszczędności
w naszej
Kasie Oszczędności

1°. Oszczędności zarobione w pocie czoła są zabezpieczone przed kradzieżą lub zgubą.

2°. Płacimy 4% rocznie od wkładów, które można wycofać w każdej chwili bez poprzedniego zawiadomienia.

3°. Gdy Sz. Pan życzy sobie przesłać pewną kwotę swym krewnym, wystarczy zwyczajne zawiadomienie, które gdy otrzymamy, wykonujemy przesyłkę, odtrącając wprost z pańskich oszczędności.

4°. Pańskie przesyłki będą wypłacane bez żadnych potrąceń adresatowi w dolarach.

5°. Sz. Panu przesłane będzie pokwitowanie odbioru przez adresata, tak prędko jak będzie przez nas otrzymane.

6°. Na pańskie życzenie Bank nasz chętnie podejmie się przyjmowania i przesyłki Sz. Panu jego korespondencji.

Sucursal Buenos Aires — Florida 99
Sucursal Avellaneda - Av. Gral. Mitre 301, esq. Maipu

Pierniki miodowe

Z migdałami

Paczka 25 sztuk 2.00 \$

" " " (pocztą) 2.50 "

Produkty „IKAS”

Jarosław Kuczera

Calle; 11 de Septiembre 221

San Martin (F. C. C. A.) Pr. Bs. As,

Hotel, Restaurant y Pensión

„TATRA”

Józefy Vasiczek

Estados Unidos 264 — BUENOS AIRES
U. T. Rivadavia 7789

Polecamy ją podróżnym z Misiones
Porady i pomocy udziela emigrantom słowianom

\$ 150.~^m/_n

Karty okrętowe do Europy

„Deutsche Schiffsagentur”

439 RECONQUISTA 439

BUENOS AIRES

Zakład krawiecki: „EL PROGRESO”
Jan A. Niczwyda & Cia.

Specjalność w szyciu ubrań do miary.—
Wielki wybór kazymirów angielskich.

Ceny przystępne

ul. Ing. Perreira Nr. 109 Ciudadela F.C.O.
Pr. Buenos Aires

ZYGMUNT BIAŁOBRZESKI

Tłumacz Przysięgły

(Traductor (Publico))

dla języków

polskiego i hiszpańskiego

Buenos Aires, c. Mexico

Biuletyn Dyrekcji Ziemi

Z 1 do 15 września rb. Nr. 17

Koncesje na sprzedaż:

APOSTOLES: Solar C. manzana 40, dla Andrzeja Tarnowskiego.

Tytuły własności podpisane:

AZARA: Dla spadkobierców Marcina Zdanowicza.

APOSTOLES: Dla Bazyla Tkaczuk.

Tytuły własności mają być wydane:

AZARA: Dla Michała Atamaniuka i Kaspra Raczkowskiego.

Unieważnienie:

Unieważnia się dług \$ 368.48 m/n. ciążący na Janie Górawskim

Wiadomości z Misiones

Most na rzece Jabebiri

Komiter „Budowy mostu“ ma już na ten cel zebrane w gotówce i materiałach na 15.000 pesy, czeka tylko na rząd, aby przysłał robotników do budowania.

129.247 \$ Rząd uchwalił

Na budowę dróg z Apostoles do Itacaruare i z Apostoles do Azara.

Do Jermal Viejo

Została dokończona z Bomplanu nowa linja telegraficzna, wynosząca 45 kilometrów długości.

Budżet krajowy.

Został uchwalony na r. 1928 w wysokości 663.439.177 pesy pap.

Na Minist. Wychowania Publicznego przypada suma 99,104.444 pesy p.

Badanie terenu

Którędy kolej z Apostoles do San Javier ma przechodzić, prowadzone przez inżyniera Del Pino już postąpiło naprzód.

Propaganda dla jerby w Pół. Am.

Ambasada argentyńska w Stan. Zjed. rozesała tyciące egzemplarzy po kraju o uprawie jerba-mate, w Misiones i jej użyciu, celem propagandy.

Tytoń do Niemiec

Starają się wysłać tytejsi handlarze Produkt ten prawdopodobnie zadawala tamtejszych palaczy i spodziewać się należy ożywionego handlu.

**Proszę się przekonać o
dobroci produktów**

**Po nadesłaniu \$ 3,-mn. otrzyma pan franko
następujący wyborny sortyment:**

4 Chocolatines de chocolate	1 Barrita de turrón
2 Barritas de leche y avellana	1 Pancito de Hamburgo
1 Barrita de leche de menta	1 Lenguita de gato
1 Chocolate para cocina	1 Chocolate para comer (de riquísimo sabor en tabletas)
4 Napolitanos	1 Chocolate de leche
1 Atado de cigarros de chocolate	1 Chocolate de almendra
1 Rollo en nougat	

Uhlitzsch & Cia

Fabrica de chocolate

Cramer 1376

Buenos Aires

50 letni jubileusz Concepcionu

Dnia 27 września rb. miasteczko Concepción obchodziło 50 let, rocz. swego powtórnego założenia, w której to uroczyst uczestniczył p. Gobernador, ks. Dziekan i inni wysoocy urzędnicy.

Concepción zostało założone przez pierwszy w r 1620 d. 8 grudnia przez jezuitę ks. Roque Gonzalez i stanowiło jedną z większych z 30 redyżcyj jezuickich wśród indjan z owego czasu.

Ks. Gonzalez został przez dzikich indjan w roku 1628 uśmiercony.

Po wypędzeniu jezuitów, ta jak i wszystkie inne redukcje zostały kompletnie zniszczone i w takim stanie przeszło 100 lat zostały.

Na tą pamiątkę zostały dwie tablice odsonięte: na cześć ks. Gonzaleza przy kościele, a na pamiątkę 50 letn. rocznicy na plisie.

Kolonia Fram

W Carmen de Parara — Paraguay

Prawie naprzeciw Posadas

Posiada własną linję kolejową przez kolonję

Najbardziej udaje się uprawa: Jerbamate, tytoń, trzcina cukrowa, lucerna, len, kukurudza, mandioka, mani, kartofle, tartagos, melony, ogórki, jarzyny, ryż (najważniejszy!), pszenica, ananasy, mandaryny, banany itp.

Deszcze dostateczne, dużo potoków i rzek, klimat zdrowy

Woda słodka na 2 do 7 mt. głęboko. Piekarni, szkoły, kościół, tartak parowy, poczta i telegraf w mieście.

Działki (lotes) po 10 ha. w górę: Cena: 45 \$ za hektar na 5 lat spłaty i na raty bez procentu.

Jedyny kolonizator:

M. SUCHAN

Alsina 463

Buenos Aires

COMPAÑIAS GENERALES DE NAVEGACION

INGLESAS, FRANCESAS, HOLANDEAS, ALEMANAS, ITALIANAS

JEDYNA POLSKA AGENCJA OKRĘTOWA W ARGENTYNIE

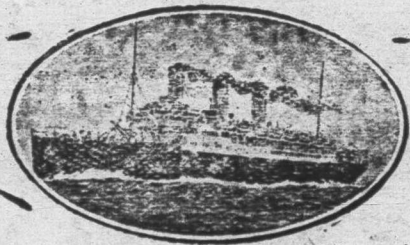
EUGENJUSZA RYTTERA

Najtańsze Karty Okrętowe

DO I Z POLSKI

oraz do

Wszelkich Miejscowości Świata

SPECJALNOŚĆ:

SPROWADZANIE RODZIN Z POLSKI

PRZESYŁKA

PIENIĘDZY DO POLSKI W DOLARACH I ZŁOTYCH

UWAGA! HOTEL WRAZ Z CAŁKOWITYM UTRZYMANIEM

HOTEL UWAGA!

Calle 25 DE MAYO 535

DLA PRZEJEZDNYCH I RODZIN
CENY NAJNIŻSZE

BUENOS AIRES

PRZEGLĄD

Religijny Parafjalny i Społeczny

20 letnia działalność

Sfowarzyszenia Nauki Chrześcijańskiej (czyli Złoty Różaniec) w Azarze

Ciąg dalszy

Policja ks. Prob. uwięziła i do Posadas do więzienia odstawiła. Sędzia jednakże po przeglądnięciu protokołu uwolnił i przy rozprawie oświadczył: „prawo, według którego koloniści dla swego użytku mogą brać drzewo z lasów rządowych, przysługiwało też Ks. Prob. na budowę „Ochronki“ i na tem sprawa się skończyła.

Choć inspektor szkół i jego szajka dobrze o tem wiedzieli, to równak mieli wielką satysfakcję: „upartego Ks. Dyrektora polskiej szkoły w Azarze widzieć prowadzonego do Posadas do więzienia“, a fakt „kradzenia drzewa“ wyzyskali, głośno i obszernie po gazetach tutejszych opublikowali.

Taką walkę szkoła polska czyli dzieło Bractwa musiało stoczyć w swej obronie, prowadzonej przeciw niemu z całą bezwzględnością, ale sądowe zwycięstwo polskiej szkoły miało ten skutek, że przez lat kilka dano jej spokój.

Lecz z biegiem czasu, zmienili się urzędnicy, którzy w walce polegali, ale nie zmieniła się stara nienawiść przeciw polskiej szkole. Powoli ona znów się ożywiła i wzmagala, o ile wedle przekonania niektórych urzędników szkoła i ochronka polska są przeszkodą ich „narodowego postępu“ i na nowo walka powstała.

Walkę tym razem spowodowała młodzież wychowana w polskiej szkole i ochronce, przez stronienie od zwyczajów i obyczajów „tutejszych“, widząc w niektórych z nich swój religijny i moralny upadek. Ten konserwatyzm naszej młodzieży pielęgnowany i podparty przez nasze instytucje ochronne zbudził starą nienawiść.

Tym razem ale, walka nie ograniczyła się tylko na terytorjum Misiones, ale poruszyła nawet najwyższe sfery rządów federalnych.

Tekst oskarżenia nie jest nam wiadomy, ale w gazetach zostało ogłoszonym że:

„Brak ducha narodowego w

Misiones“

„Pewna liczba nauczycieli z Azary zwróciła się do prezydenta Ligi Patrijotycznej, aby go poinformować o braku ducha narodowego w tej części kraju, gdzie pomieszkańcy obcokrajowcy przewyższają, o trudnościach którą oni jako nauczyciele czują się obowiązani wpaść w szkołach miejscowych“.

Zapraszają z tej przyczyny Dr. Carlesa aby odwiedził te miejscowości, ażeby tu na miejscu mógł obmyśleć sposób unaradawiania, który się uważa za bardzo pilny“.

Kto w ministerstwach oskarżenie czytał, musiał niezawodnie mieć wrżone że w Azarze wybuchł pożar, grożący zniszczeniem całej Argentynie. Oskarżycielem tym razem była azarska „Liga Patriotica“, która wysłała do swego głównego prezydenta w Buenos Aires oskarżenie, a ten na gwałt alarmował Najwyższą Radę Szkolną i Ministerstwo Sprawiedliwości, oraz opublikował w prasie.

Znów nasłano na naszą szkołę i Ochronkę inspektorów, spisywano protokoły, zabierano dzieciom polskie książki i zeszyty, aby „zbrodnię“ udowodnić.

Lecz dowodów nie znaleźli, wszelkie kombinacje się nie udały i sromotnie przegrali, a Liga Patriotica, która ma tak szlachetne zamiary dla Argentyny przekonała się, iż brygada azarska cel patrijotyczny nadużyła.

Czy nasi oskarżyciele, rekrutujący się przeważnie z nauczycieli mieli

Rok	Marz.	Kwiec.	Maj	Czew.	Lip.	Sierp.	Wrz.	Paźd	List.	Razem
1916	32	82	79	151	187	170	201	205	30	1137
1917	75	235	273	199	102	231	401	493	—	2029
1918	259	29	246	101	102	336	629	602	592	2896
1919	519	696	759	539	630	113	498	757	260	4805
1920	919	793	405	284	196	284	446	422	20	3772
1921	477	780	467	403	—	621	480	481	—	3709
1922	601	395	488	339	195	389	356	436	138	3367
1923	261	278	122	132	141	245	244	189	70	1682
1924	126	210	185	110	181	195	156	120	—	1383
1925	257	235	342	639	561	419	401	188	—	3092
1926	145	204	121	210	420	440	310	210	—	2060

choć najmniejszą rację?

Nie!

Nawet ich postępowanie można nazwać śmiało czarną niewdzięcznością!

Czemu?

Bo w ochronce zawsze kilkoro lub kilkanaścioro dzieci — z okolic gdzie niema szkół — znajduje przytulisko, mając możność uczęszczać do szkoły, aby wydobyć się z analfabetyzmu.

Gdy nastaną pory deszczowe, rodzice z dalszych stron dają swe dzieci do ochronki, aby mogły regularnie uczęszczać, przezco i rządowa szkoła ma stałą asystencję, jakiej w przeciwnym razie nie miała, bo niktby dzieci w deszcz z odległości kilku klm. nie posłał.

A w czem największą zasługę ma ochronka jest, że wszystkie dzieci z odległości 2 do 5 kilometrów dostają na obiad posiłek, bo zazwyczaj dzieci wychodzą z domu o wschodzie a powracają o zachodzie słońca, aby mogli do polskiej i rządowej szkoły uczęszczać.

Bywają też częste wypadki, że pada deszcz gdy dzieci wychodzą ze szkoły. Dokąd się udać? Do domu daleko więc idą do ochronki, gdzie nieraz po 60 dzieci nocuje, dostając wieczerę i śniadanie.

Przezto też dzieci w porze obiadowej nie waleśają się po ulicach, tylko są pod dozorem Sióstr w Ochronce. Jaka ilość obiadów była wydawana w ochronce w każdym miesiącu, najlepiej świadczy poniższa statystyka:

Wiadomości z Osad Polskich

Bonpland

Jarmark w Bonpland

Jak w poprzednich numerach Urzędownika podawaliśmy, odbył się dnia 11 września br. w Bonpland pierwszy jarmark w Misiones urządony przez inżyniera Castaño i kolonistów okolicznych.

Ponieważ był to pierwszy jarmark, robiono mu wielką reklamę za pomocą gazet i listownych zaproszeń, w którym współdziałały czynniki urzędowe.

Aby jaknajbardziej zainteresować jarmarkiem nawet takich, którzy o tem pojęcia nie mają, Gubernator obiecał przysłać muzyk-bandę policyjną z Posadas i osobiście przyjechać; to było powodem, iż na jarmark nie tylko interesujących się, ale i ciekawych dużo przyjechało.

W niedzielę od wczesnego rana poczęli się zjeżdżać koloniści ze swemi wytworami i produktami, zajmując każdy miejsce na jego towar przeznaczony.

Przyjechała też muzyk-banda, a około godz. 9-tej Gubernator i po mowie powitalnej p. Castaño, na którą odpowiedział p. Gubernator, nastąpiło otwarcie targu.

Tranzakcje handlowe poszły bardzo rażno, za ledwie południe minęło wszystko było rozsprzedane.

Po godz. 12 tej odbył się wielki bankiet wydany na cześć Gubernatora, w którym wzięli udział przedstawiciele władz, znaczniejsi kupcy i rolnicy okoliczni. Na bankiecie, jak to zwykle bywa, wygłoszono kilka mów.

Nie brakło też innego rodzaju rozrywek, bo odbył się mecz w piłkę nożną między klubem miejscowym i z Apostoles i innych bezpłatnych widowisk.

Na wieczór odbył się drugi bankiet, a potem zabawa taneczna trwająca do świtu.

Tak się odbył jarmark w Bonpland, a teraz wróćmy do właściwego jego odbycia się i przedstawmy stronę, która naszym kolonistom interesuje.

Oto co pisze jeden z uczestników:

„Jarmark w Bonpland odbył się bardzo ładnie. Ludzi było bardzo dużo, z okolicy i pobliskich miasteczek, a nawet Posadas. Samochodów zjechało conajmniej 500, nie licząc wozów i koni.

Na otwarcie jarmarku przyjechał p. Gubernator w towarzystwie kilku główniejszych kupców z Posadas, jak Poujade, Montejano, Romero i innych.

Na powitanie Gubernatora wyszli wszyscy pieszo za miasto, a po przywitaniu zaprowadzono Go na plac jarmarku, gdzie

przemówił do kolonistów zachęcając do pracy nad podniesieniem nie tylko ilości ale i jakości produktów rolnych, za które dostaliby lepszą cenę.

Między innymi powiedział p. Gub. że kol. Bonpland jest bardzo młoda, bo oficjalnie istnieje dopiero od r. 1918, a jednak do urządzenia jarmarku była najodpowiedniejszą, bo wytwarza różnorodny produkt.

Po mowie zwiedził gubernator budy jarmarczne, oglądając i kilku kolonistom, za oryginalny sposób produkcji obiecał postarać się o nagrody.

Z pośród rzeczy wywiezionych na jarmark było: wino własnego wyrobu, masło, sery różnych gatunków, olej z manisów, powidła z pomarańcz, jabłek, duranów itp., napoje z miodu, ciastka, pieczywa, cukierki, torty itp. miód pszczołowy i z trzciny cukrowej, rapadua, pomarańcze, mandaryny itp., kukurudza, fasola, ryż, bataty, mandioka, mani, arbuzy, krochmal mandiokowy itp., mięso wołowe, wieprzowe, słonina, kiełbasy itp. wyroby; z bydła białe rasowe, konie, muły, kozy, owce, wieprze, króliki, itp. oraz drób.

Nagrody otrzymali lub otrzymają: Włosi, Czesi, i Niemcy, bo z naszych nikt nie brał udziału i z niczem się nie przedstawił, tylko kilkunastu pojechało z ciekawości zobaczyć, czy ten jarmark tak się odbędzie jak w Kraju i wszyscy są zdania że tak samo.

Ceny były o wiele wyższe, niż te po jakich zwyczajnie sprzedajemy różnym „marchantom”. Tak np. krochmal sprzedawano po 70 centy kilo, cena jaką w Posadas nie zawsze płacą.

Inicjatorzy jarmarku, jak i p. Gubernator powiedzieli, że jeśli jarmark w Bonpland się uda, to i po innych miejscowościach będą starali się urządzać w niedziele, co dla dobrych katolików nie przystoi, aby zamiast do kościoła na nabożeństwo, prowadzili prosięta na jarmark. Bonplandezek

Michał Lubaczewski

Sklep — wielki wybór towarów. — Kupno produktów kolonialnych.

AZARA — Misiones

Bazył Terlecki

SKLEP — KUPNO PRODUKTÓW KOLONIALNYCH
Kamion do usług — Wozi pasażerów
AZARA — Misiones

Konstrukcja budowli

Teodor Idzi

Budowniczy

Avenida Mitre y San Lorenzo (Palomar) Posadas

Wykonuje wszelkiego rodzaju budowle, Rysunki, Plany i detaliczne obliczenia dla jakiegokolwiek rodzaju budowli.

Podejmuje się budować wliczając robocizną i wszelki materiał budowlany, robocizną tylko takowej, lub podejmuje się tylko doglądać i kierować itd. itd. itd.

Posadas

Ze Zjazdu plantatorów jerba-mate w Posadas

Jak wiadomo, dnia 18 września br. odbył się w Posadas (Pałac Hotel) zjazd i narady, w których wzięło udział przeszło 500 wielkich i małych plantatorów jerba-mate ze wszystkich miejscowości Misiones, z nad Parany jak i Urugaju.

O naradach trwających przeszło cztery godzin — z przerwą obiadową — pisze nam jeden z uczestników:

„Na zebraniu oprócz plantatorów obecni byli p. Gubernator Dr. Barreiro, Gerente Banku p. Hektor Bacigaluppe, agronom jeneralny inżynier Fassola Castaño i dyrektor stacji doświadczalnej w Loreto p. Furnus.”

Zebranie zajął przewodniczący p. Beltrame, prezes Stow. Jerbaterów Misjoniskich i przedstawił zebrany kryzys jaki jerba przechodzi z powodu spadku cen i jakich środków należałoby użyć aby położenie ratować i wezwał obecnych aby wypowiedzieli swoje zdanie.

Po dłuższej dyskusji w której zabierali głos wytrawni znawcy wytwarzania i handlu jerby, mianowano komisję, która się zajmie przestudowaniem statutów Stow., wnieść poprawki, aby były przystępniejsze dla wszystkich chcących do Stow. należeć. Poprawki mają być wniesione do dwóch miesięcy.

Inny komitet mianowano, aby zajął się dokładnym zbadaniem przyczyn: dlaczego cena jerby spadła, czy to zła produkcja czy inne faktory były tego powodem i ma podać rady jak przeciwdziałać.

Główny Zarząd Stow. Plantatorów zobowiązano, żeby się udał do Rządu i zrobił z nim ugodę, aby wszystkie instytucje rządowe nie inną tylko misjońską jerbę kupowały i żeby rząd swą powagą i władzą popierał produkcję krajową.

Do współpracy z Głównym Zarz. Stow. Plan. mają być powołani delegaci wybrani w każdej miejscowości. — Co się tyczy tej sprawy, nie dość jasno jest określona, bo niewiadomo kto i na jakich warunkach ma być wybieranym.

Uczestnicy zjazdu okazali wielkie zainteresowanie, a dużo wpisało się na członków, ale .. przy tem wszystkim dość wyraźnie zakreśliły się dwa prądy; wielkokapitalistyczny i drobnych plantatorów.

Czy te dwa prądy nie przemienią się w dwa obozy, czas wykaże. Posadecki

Od Red. Ze wielu plantatorów z wielkim kapitałem założą trust i zechcą mniejszych wyzyskiwać, to jest całkiem pewne, ale zależy od tego jak ci ostatni będą się bronić.

❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

❀ **Kazimierz Bresca** ❀

❀ Kupuje Jerba-mate, Tyloń i wszelkie in- ❀

❀ neproduta kolonialne — Posada z w- ❀
❀ sze wielki wybór różnych towarów. ❀

❀ Kolonja Cerro-Cora Misiones ❀

❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

Wincentowo (kol. Bonpland)

Towarzystwo nasze odpowiada korespondentowi z Wincentowa co podał artykuł w „Głosie Polskim“ Nr. 29 na Ks. Józefa B. Marjańskiego, jakoby ks. Józef był przeciwny założeniu towarzystwa i nadanemu mu imieniu i jakoby ks. Józef nie był Polakiem itd.

Panie korespondencie, zbyt dużo kłamiesz bo musisz powiedzieć kiedy, gdzie i komu ks. Józef mówił że jest przeciwny naszemu Towarzystwu, bo o przeciwnictwie i kontra-agitacji nikt prócz Pana nie słyszał.

Co się tyczy polskości Ks. Józefa, to zapewne pan liczy się za lepszego Polaka i katolika — bo jesteś czytelnikiem „Ameryka Echo“. Z tej to gazety czerpiesz materiał do obydwuch artykułów; gdyż ta gazeta chwali tylko księży „Kościół Narodowy“. Pan również podziela zdanie „Ameryka Echo“ i starasz się robić zgorznienie w naszej parafii.

Podpisujesz się „Galicyanin“ — Nie! podpisz się prawdziwym nazwiskiem, a wtedy zobaczymy czy jesteś prawdziwym Polakiem-katolikiem i czy nasze Towarzystwo ma urazę do ks. Józefa i czy upoważniło cię do oczernienia. Nie założyliśmy Towarzystwa by księdza lub kogo innego oczernić, lecz by pracować dla dobra Ojczyzny.

Ks. Józef dołożył wiele trudu i kilkaset pesów do budowy naszej kapliczki i szkoły i nie zasługuje na takie oczernienie. O Panie Galicjanie! to nie sprawiedliwie odptacać złem za dobre.

Przy końcu swego artykułu zainteresowałeś się brakiem polskich książek, gazet i księdza polskiego: zapewne myślisz sprowadzić „Ameryka Echo“ „ks. Hodura“ Niedoczekanie twoje — nasi parafianie nie pozwolą się za nos wodzić. Pan z nas nie skorzystasz.

Zarząd Towarzystwa

Jan Baden Piotr Ciompela
Prezes Sekretarz

Szan. P. Red.

Na naszej pikadzie w ostatnich dniach odbyło się zedranie osadników, na którym uchwalono naprawienie drogi od Pikady San Javier (rzeki Martirez) do Derendinger. Do komitetu kierującego tą robotą weszli z naszych: Michał Ciompela, Józef Skolmowski, Jan Baden, Władysław Kosiński, Horodycki, Andrzej Brzeziński, Michał Zmiak, Marcin Brzeziński, Atamaniuk, Golemba, Żmijak, Jakubów, Bukowski i inni.

W kilka dni po naradzie wszyscy bliźsi i dalsi przyszli do roboty, tak że w kilku dniach drogę naprawiono.

Gdyby nasi osadnicy byli się tak zorganizowali dawniej, to nasza pikada byłaby miała do dziś dnia już większe znaczenie. Dobrą drogę przez naszą pikadę nie byłoby tak trudno założyć, bo ani wielkich gór i bagien, ani dużo kamieni niema i dla wszystkich jadących z pikady San Javier i Meckinga jest to najkrótsza droga przez naszą pikadę do Derendinger — Cerro-Cora — Posadas.

Stary osadnik.

Sprzedam

Sytję, na której jest obszerny dom, kuchnię i inne zabudowania.

Joanna Tarnowska

Apostoles — Misiones

Różańcowo (kol. Azara)

Bilans Stowarzyszenia Opieki nad Młodzieżą w Azara W II kwartale 1927 r.

DOCHÓD

Róża św.	Zelat.	Nr. kwit.	Dochód
IV „ Zofji	Soja Zofja	525	1.20
IV „ Domin.	Jawny Mik.	526	1.80
VII „ Ant.	Raczkowski J.	527	4.00
„ „ „	„	528	4.00
„ „ „	„	529	2.20
VIII „ Alfonsa	Wohn Adam	530	1.40
I „ Ann. Jaśnikowska	Fran.	531	1.60
IV „ Zofji Soja	Zofja	532	4.80
VII „ Magdaleny Idzi	Paulina	533	0.80
V „ Heleny Kalafarska	Kat.	534	2.40
V „ „	„	535	5.00
VII „ Antoniego	Raczkowski J.	536	4.00
II „ Florjana	Idzi Izidor	537	4.80
VI „ Joachima	Gregorzyn M.	538	0.60
IX „ Jana Kant.	Huk Piotr	539	1.60
II „ Stanisława	Kruchowski J.	540	4.80
II „ Jadwigi	Kruchowska M.	541	3.20
V „ Jacka	Raczkowski Jan	543	1.60
I „ Wojciech	Jaśnikowski W.	544	3.20
VIII „ Alfonsa	Wohn Adam	545	1.60
IV „ Dominika	Jawny Mik.	546	7.20
V „ Jacka	Raczkowski Jan	547	1.60
VI „ Zofji Soja	Zofja	548	3.60
VIII „ Alfonsa	Wohn Adam	549	5.60
II „ Stanisława	Kruchowski J.	550	1.60
VII „ Magdaleny	Idzi Paulina	551	2.40
I „ Anny	Jaśnikowska F.	552	2.40
I „ „	„	553	7.20
VIII „ Kunegundy	Jawna M.	554	2.60

Razem \$ 87.20

ROZCHÓD

Siostry za drugi kwartał	60.—
Katecheta „ „	15.—
Wydatki kancelaryjne	2.—

Razem \$ 77.—

Pozostało z I kwartału \$ 211,65

Dochód „ 87,20

298,85

Rozchód 77,—

Pozostało z II kwartału \$ 221,85

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Leon Dzikowski

Wielki sklep suc. L'Escara

Kupuje produkta kolonialne — Ma zawsze na składzie wielki wybór wszelkich towarów

Ceny bardzo przystępne

KOLONJA KORPUS Misiones

Edward Sniechowski

Wykonuje wszelkie roboty stolarskie stelmachskie po cenach niskich

APOSTOLES Misiones

Apostolów kol. (Apostoles)

Apostoles—Lanusse

Z chwilą śmierci J. J. Lanusse zasłużonego Gobernatora Misiones, założyciela kolonij w Apostoles i Azara, i wielkiego opiekuna emigrantów polskich, niektóre czynniki urzędowe podały inicjatywę, aby na Jego cześć, przezwac kolonję Apostoles — Lanusse.

Na zmianę tą nie wszyscy się zgodzą twierdząc, że Gobernator Lanusse nie jest założycielem Apostoles, gdyż tą miejscowość założyli przed kilku wiekami Jezuiti; Jego zasługa jest tylko, że do miejscowości tej sprowadził emigrantów polskich, którzy na ziemi dawanej im pod Posadas nie chcieli osiąść. Po drugie nazwa Apostoles jest nietylko w tym kraju, ale i zagranicą znana.

Rozważając pro i kontra w sprawie powyższej przychodzimy do przekonania że dla narodu mającego i czczącego tradycję, nazwa Apostoles ma większy urok, bo na historii oparty. **Kolonista**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tinktura TANK

Najtańsze i najskuteczniejsze lekarstwo przeciw robactwu.

Najszybciej niszczy mrówki **CUDOWNY WYNALEZEK!!!**

Bezpłatnie udziela dokładnych wskazówek, jak używać.

Przyjmuje też drobne zamówienia.

Piszcie po polsku

Bison

Constitución 2057 — Buenos Aires

La Cooperativa Polonesa

Wielki wybór nowo sprowadzonych towarów metrowych—obuwia — narzędzi kuchennych i wszelkich drobiazgów Ceny bardzo przystępne.

Jan Dłatoski

AZARA Misiones

Criadero „YACU“

Drób czystej rasy: Rode Island R.ED, Catalanas del Prat i Leghorn białe.

Hodowla doborowa do chowu Sprzedarz: reproduktorów, jaj do nasadzania i kurcząt wylęgłych.

Drób i jaja na spożycie Zamówienia i korespondencję wysyłać wprost do hodowli.

Ladislao Cypuzak & Cia. Avda. Gral San Martin 1800 (Loma Verde) Ramos Mejia F.C.O. — Bs. Aires

Posadas**Śp. Arturo Fraguero**

W ostatnich tygodniach, trzech ludzi należących do grupy, którzy bezpośrednio lub jako pomocnicy przyczynili się do założenia kolonij polskich w Misiones, przeniosło się do wieczności: śp. J. J. Lanusse gubernator, J. B. Scott kupiec z Garuchos i dnia 28 września br. Arturo Fraguero sekretarz gubernatora Lanusse.

Po odejściu gob. Lanusse śp. A. Fraguero objął urząd „juez de menores“ (sędzia nieletnich) i na tym stanowisku niejedną przysługę naszym kolonistom uczynił.

Przed rokiem uzyskał emeryturę, lecz śmierć nie dozwoliła z niej dłuższy czas korzystać.

Śp. Ar. Fraguero był też jednym z założycieli i długoletnim prezydentem „Circulo de Obreros“ (Stow. Robotników) w Posadas i jego taktowi zawdzięcza w znacznym stopniu swój rozwój.

Niech spoczywa w pokoju!

Rózańcowo (kol. Azara)**Gubernator Dr. Barreyro**

Jadąc do sąsiedniego miasteczka Concepción de la Sierra, na mającą się tam odbyć 50 let. rocz. jego założenia, wstąpił wieczorem dnia 26 września rb. do Azary, w gościnę do Ks. Prob. gdzie nocował.

Z tej przyczyny dzieci z Ochronki, za staraniem Wielb. Sióstr, urządziły przedstawienia, które się p. Gubernatorowi bardzo podobały.

Po wieczery i dnia następnego rano, przedstawiciele naszej kolonji omawiali z nim sprawy społeczne dotyczące się tej kolonji.

Po godz. 9-tej odjechał do Concepcionu.

Śp. Leopold Wohn

Dnia 23 września zmarł nagle śp. Leopold Wohn, licząc lat 42, pozostawiając w nieutulonym żalu żonę i kilkoro drobnych dzieci.

Śmierć nastąpiła na czakrach Jana Bożeniuka w chwili gdy zamierzał „załasować“ krowę kupioną na rzeź.

Smutny ten wypadek poruszył do głębi przyjacieli i znajomych, a równocześnie przypomniał nam, że nie wiemy dnia ani godziny, kiedy nas śmierć zaskoczy.

Niech spoczywa w pokoju!

Zaręczyli się

Ludwik Ostapowicz Jana k. z p. Karoliną Ostropolską.

Wojeiechowo (Cerro-Cora)**Zawarli związek Małżeński:**

30/8 br. Franciszek Sklepek wdowiec z wdową Stanisławą Sas.

Kazmierzowo (kol. Korpus)

Zmarł dnia 20 września br. stary gospodarz Józef Przebylski.

ZE SWIATA KATOLICKIEGO**Metodyści zazdroszczą obrzędów kościołowi katolickiemu.**

Na dorocznym kongresie metodystów w San Francisco szereg mówców domagał się powrotu do „religji średniowiecza“ oraz szerokiego zastosowania obrzędów katolickich w nabożeństwach metodystów. Na kongresie wyjaśniono, że ludzie szczerze szukający prawdy, potrzebują nabożeństwa, któreby ich wznosiło ku niebu. Stwierdzono, że nabożeństwo katolickie potrafi to najlepiej uczynić. Zapomniano o tem tylko, że w nabożeństwie katolickim nie sprawiają tego same uroczyste ceremonie i obrzędy, lecz przedewszystkiem jego istota i treść.

Turcy będą święcić niedzielę.

Kemal Pasza, prezydent Republiki Turckiej, zniósł rozporządzeniem dotychczasowe święto tygodniowe sobotnie i ustanowił jako dzień świąteczny w każdym tygodniu niedzielę. Zmiana ta podyktowana została względami praktycznymi.

O święto ku czci Chryst-pracownika

33 Kardynałów i 550 biskupów podpisało petycję o ustanowienie święta Chrystusa-Pracownika. Promotor tej akcji ks. J. Schun, proboszcz kościoła św. Klotyldy w Genewie, przedłożył Stolicy Apostolskiej odnośne dokumenty, oraz gotowy już liturgiczny tekst Mszy św., specjalnie na to święto ułożony przez O.O. Dominikanów.

Misjonarz-Lotnik

Ojciec Jacquemotte, który podczas wojny był belgijskim oficerem lotnikiem i który obecnie prowadzi pracę misyjną w Bengalu, mianowany został misjonarzem-lotnikiem. Przedtem O. Jacquemotte pełnił swe funkcje kapłańskie w wikarjacie Kanau w Chinach, liczącem 5 milionów mieszkańców gdzie ochrzcił 15000 osób i nauczał około 5000 katechumenów. Na drogę, którą przedtem przebywał w ciągu 3—5 miesięcy, obecnie zużywa tylko dwa dni. Jak stąd widać, zastosowanie aeroplanów w pracy misyjnej odda wielkie usługi i będzie przeciwdziałało brakowi misjonarzy.

Sprawa beatyfikacji Piusa X.

Na drzwiach wszystkich kościołów w Rzymie zostały umieszczone obwieszczenia, wzywające wiernych, by w ciągu dwu miesięcy złożyli kardynałowi Wikarjuszowi Pompili w oryginałach lub w uwierzytelnionych odpisach wszelkie listy i pisma papieża Piusa X. Obwieszczenie wzywa także do zgłaszania wszelkich zastrzeżeń co do cnót „Sługi Bożego“ Piusa X. Jak wiadomo, Kościół wymaga, by pilnie zbierano rękopisy i druki „Sług Bo-

żych“, co do których wszczęty został proces beatyfikacyjny.

Domek rodzinny Ojca św. Piusa X.

Siostra Ojca św. Piusa X. Anna Sarto żyjąca w Rzymie podarowała domek rodzinny swego brata magistratowi w Riese. Magistrat postanowił urządzić w tym domku muzeum Piusa X, a rząd ogłosił go pomnikiem narodowym.

Metodyści chcą wprowadzić u siebie spowiedź.

W Chicago, na zebraniu metodystów przy kościele św. Jana, W. B. Stoskopf, metodyjski rektor kościoła Zmartwychwstania Pańskiego, domagał się wprowadzenia spowiedzi we wszystkich gminach metodystów. Widzi on w niej „najpotężniejszy i najskuteczniejszy oręż przeciw grzesznemu zepsuciu naszych czasów“, nieoszacowany środek do udoskonalenia życia chrześcijańskiego. „Duchowni winni jej żądać od wiernych przed udzieleniem „komunji“, jest to bowiem klątwą kościoła metodystów, że „wierni przystępują do Stołu Pańskiego nieprzygotowani“.

„Ostrzeżenie“

Pod tym tytułem kurytybski „Lud“ publikuje sprawę, która i dla naszych kolonistów jest pożyteczną wiedzieć:

„Z prawdziwą przykrością ostrzedz musimy naszych kolonistów i Rodaków dawno już osiadłych w Brazylii i Argentynie, przed niektórymi niedawno czy świeżo przybyłymi z Polski Rodakami. W ostatnich dwóch latach napływa z Polski wielu młodych ludzi, a nawet wiele młodych małżeństw. Pod wpływem wielu trudności i braku pracy jaki się obecnie u nas zaznacza, małżeństwa te rozchodzą się albo najczęściej mąż podle porzuca żonę, zostawiając ją na pastwę losu. Ci lekkomyślni udają się potem na nasze kolonje i starają się ożenić, oszukując kolonistów choć mają żony albo w Polsce albo tu nawet. Wiemy już o 5 ciu takich wypadkach niezmiernie przykrych, obecnie znowu trzech takich kandydatów do małżeństwa z córkami naszych kolonistów, krąży po interjorze Parany. Prosimy kolonistów, by przed małżeństwem zamierzonym dobrze się najpierw dowiedzieli o stanie cywilnym takiego kandydata czy to przez nasz Konsulat, czy przez Proboszcza wprost z Polski, bo później już żal daremny. Niebawem mają w Polsce powstać biura detektywów amerykańskich, to za 15 milreisów można będzie dostać wszystkie szczegóły takich różnych osobników. Ktokolwiek ceni sakrament małżeństwa i los swych dzieci, ten postępuje w tak ważnej sprawie życiowej z całą ostrożnością.“

Porady Prawne**Dr. RAUL PEDRO FERNICOLA****Adwokat**

Sprawy Cywilne, Handlowe i Kryminalne; Udziela porad ustnie i pisemnie; Porozumiewa się korespondencyjnie z adwokatami w Buencs Aires, Parana, Corrientes i Mendoza.

POSADAS

— Colón 324 —

(Misiones)